

УДК 37.06:378.147

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.316423>

Андрій Горбатюк, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
кафедри теорії та методик професійної освіти,
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

КОМПЕТЕНТНІСТЬ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ЗМІСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Автор у статті визначив окремі аспекти формування компетентності соціальної відповідальності у змісті професійної підготовки майбутніх військовослужбовців Національної гвардії України, умови формування такої компетентності в реаліях освітнього процесу. Автор наголосив на ролі стабільної мотивації, що корелюється зі стандартизованими вимогами до професійного навчання, світовими стандартами. Компетентність соціальної відповідальності по суті є синтезом характеристик особистості, які дають змогу військовослужбовцю Національної гвардії України, спираючись на моральні переконання і ціннісні орієнтації, здійснювати усвідомлений вибір і приймати зважені рішення з чітким усвідомленням відповідальності за наслідки своєї професійної діяльності, здатність усвідомлювати роль професійної поведінки для збереження суспільної безпеки. Така компетентність передбачає в основі високу вмотивованість і готовність дотримуватися законних приписів національного законодавства у сфері прав людини, транслювати високу правосвідомість у професійній діяльності військовослужбовця.

Ключові слова: професійна підготовка; військовослужбовець; компетентність; соціальна відповідальність; значущість; мотивація; служба; мета; критичне мислення; комунікація.

Літ. 12.

Andrii Horbatiuk, Applicant of the Third-Level (Educational and Scientific)
Higher Education Applicant of the
Theory and Methods of Professional Education Department,
Kharkiv Hryhoriy Skovoroda National Pedagogical University

COMPETENCE OF SOCIAL RESPONSIBILITY IN THE CONTENT OF PROFESSIONAL EDUCATION OF FUTURE SERVICEMEN OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE

In the article, the author identifies certain aspects of the development of social responsibility competence in the content of professional education of future servicemen of the National Guard of Ukraine, and the conditions for the development of such competence in the realities of the educational process. The author emphasizes the role of stable motivation, which correlates with standardized requirements for professional education and world standards. The competence of social responsibility is essentially a synthesis of personality characteristics that enable a serviceman of the National Guard of Ukraine, based on moral beliefs and value orientations, to make informed choices and make balanced decisions with a clear awareness of responsibility for the consequences of his professional activities, the ability to realize the role of professional behaviour in maintaining public safety. Such competence is based on a high level of motivation and readiness to comply with the legal requirements of national legislation in the field of human rights, to transmit high legal awareness in the professional activities of a serviceman. In the course of professional education, a serviceman of the National Guard of Ukraine should acquire relevant experience in socially responsible behaviour. The article identifies the conditions for the development of social responsibility competence: focusing on the development of general and divergent thinking of all participants in the implementation of educational programs for the professional education of future servicemen of the National Guard of Ukraine; ensuring the actual content of educational components and partnership between participants within a clearly defined time frame for mastering the educational program; ensuring stable partnership and bilateral communication in all educational, practical, and self-study activities. The possible results of each condition are specified accordingly. This is not an exhaustive list of conditions for the development of social responsibility competencies in the content of professional education of future servicemen of the National Guard of Ukraine. The prospect of a separate study of the problem stated in the title is the development of socially significant projects and education programs for servicemen of the National Guard of Ukraine who have the status of veterans and combatants.

Keywords: professional education; serviceman; competence; social responsibility; significance; motivation; service; purpose; critical thinking; communication.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Під час воєнного стану і у період відновлення України військовослужбовці Національної гвардії України виконують надважливі завдання не лише щодо оборони нашої

держави, але й забезпечення громадської безпеки, підтримання законності і захисту основоположних прав людини. Це визначено статтею 1 Закону України “Про Національну гвардію України” [8]. Не викликає сумніву твердження, що соціальна

КОМПЕТЕНТНІСТЬ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ЗМІСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

відповідальність утворює ядро професійної підготовки майбутніх військовослужбовців Національної гвардії України, щоб гідно нести службу і виконувати професійні завдання, які постійно трансформуються в умовах викликів перманентних загроз особистої і національної безпеки. Доцільність розроблення проблеми також зумовлена завданнями Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 рр. [9].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Відповідно для здійснення цієї наукової розвідки було опрацьовано масив наукових джерел у відкритому доступі. Широке коло науковців, фахівців-практиків, освітян і військових присвячують публікації різним аспектам заявленої у назві цієї статті теми. Зокрема, багато уваги відводиться створенню умов для забезпечення комплексної роботи з формування соціальної відповідальності як професійно значущої компетентності у межах визначених державою стандартів фахової освіти. Ці проблеми аналізують, наприклад, І. Севрук, Ю. Соколовська, Н. Чупрінова [10], О. Капінус [5]. Тезаурус цієї розвідки ми визначили з опорою на міркування і висновки аналітичної доповіді, яку підготували О. Оржель, О. Петроє, Н. Шофолова, О. Литовченко [11]. У контексті людиноцентричності як засадничого методологічного підходу організації професійної підготовки військовослужбовців Національної гвардії України [6; 7; 9] цікавими видаються міркування і пропозиції щодо педагогічного партнерства у публікаціях В. Ворожбіт-Горбатюк [2]. Ураховано висновки Н. Борисенко [1] – контекст морального вишколу військовослужбовців, С. Золотухіної [3] – через призму проблематики методичного супроводу розвитку критичного мислення як умови формування компетентностей соціальної відповідальності. Зазначена у назві статті проблема започаткована автором, поточні результати оприлюднено у низці публікацій, зокрема, через призму проблемного підходу [4]. Водночас трансформації суспільно-правових відносин, динаміка розвитку інформаційного простору, розширення функціоналу і методичних інструментів професійної підготовки, комплексність професійної діяльності офіцерів і особового складу Національної гвардії України, – ці та інші причини зумовили звернення до розгляду компетентності соціальної відповідальності у змісті професійної підготовки майбутніх військовослужбовців Національної гвардії України.

Мета статті: розкрити суть компетентності соціальної відповідальності у змісті професійної підготовки майбутніх військовослужбовців Національної гвардії України, умови їх формування в реаліях освітнього процесу.

Виклад основного матеріалу. Професійна підготовка майбутнього військовослужбовця Національної гвардії України, з-поміж усього іншого, має

базуватися на високій і стабільній мотивації, що корелюється із стандартизованими вимогами до професійного навчання, світовими стандартами [12]. Це набуває особливого значення в умовах проходження військової служби у період провадженого воєнного стану і виконанням бойових завдань. У нинішніх умовах мало громадянської ідентичності і високого рівня свідомого діяльного патріотизму. Сучасне мистецтво війни вимагає від військовослужбовців Національної гвардії України персоналізованих системних умінь і навичок володіння цифровими технологіями, здатності вільно оперувати інформаційно-комунікаційними технологіями, свідомо і успішно протистояти різним формам маніпулювання і підбурювання до агресії, діяльною соціальною відповідальністю в оцінці ризиків різних каналів інформації і комунікації.

Компетентність соціальної відповідальності, по суті, є синтезом характеристик особистості, які дають змогу військовослужбовцю Національної гвардії України, (з урахуванням висновків О. Капінус [5]), спираючись на моральні переконання і ціннісні орієнтації (особистісні і такі, що задекларовані в статутних документах Національної гвардії України), здійснювати усвідомлений вибір і приймати зважені рішення з чітким усвідомленням відповідальності за наслідки своєї професійної діяльності, здатністю усвідомлювати роль професійної поведінки для збереження суспільної безпеки. Така компетентність передбачає в основі наявну усвідомлену високу вмотивованість і готовність дотримуватися законних приписів національного законодавства у царині прав людини, транслювати високу правосвідомість у професійній діяльності військовослужбовця. Військовослужбовець Національної гвардії України під час фахової підготовки має набути досвіду нести відповідальність за вплив і рішення на суспільство й довкілля, збереження суспільного добробуту. Тому увесь процес професійної підготовки насичують відповідні соціальні практики [10; 12]. Зокрема, професійну підготовку наскрізно має пронизувати конструктивна практика розвитку критичного мислення майбутніх військовослужбовців. Таке мислення дає змогу розвинути здатність обмірковувати і приймати виважені рішення, спрямовані на захист, охорону життя, прав, свобод, законних інтересів громадян, суспільства і держави. Критичне мислення військовослужбовця обов'язково корелюється із ціннісними орієнтирами Національної гвардії України, наприклад принциповими приписами зі статті 3 Закону України “Про Національну гвардію України” [8]. Визначені на законодавчому рівні, ці приписи спрямовують процес професійної підготовки на забезпечення соціальної відповідальності відповідно до змісту стандарту ISO 26000: прозорість і підзвітність, повага прав людини, етична поведінка, повага міжнарод-

них норм поведінки, визнання верховенства права, повага інтересів працедавця [12]. Це передбачає дотримання низки умов. На наш погляд, структурування умов відповідної професійної підготовки логічно здійснювати з огляду на компоненти системи професійної підготовки як процесу і результату формування визначених компетентностей у змісті освітніх компонент і методами, які конкретизовані у відповідних освітніх програмах.

Зокрема, на наш погляд, першочергово для забезпечення сталого розвитку і відповідності міжнародним стандартам необхідно спрямувати роботу на розвиток загального і дивергентного мислення усіх учасників реалізації освітніх програм професійної підготовки майбутніх військовослужбовців Національної гвардії України для забезпечення не лише актуальної поінформованості, але й діяльного опанування сучасних технологій у відкритому інформаційному просторі. Це доцільно відображати в цілях професійної підготовки. Адже, на жаль, наслідки інформаційної війни так само відчутні і містять загрозу національній безпеці і суспільному миру. Військовослужбовець Національної гвардії України повинен уміти в різних, навіть критично загрозливих ситуаціях, поєднувати стандартні і нестандартні види інформації, способи її подачі й обробки, оперативно і цілеспрямовано обирати доцільні алгоритми загальних стратегій дій для усвідомленості цілей професійної діяльності і виконання відповідних оперативних завдань на високому рівні соціальної відповідальності. Усвідомленість у цьому контексті передбачає кореляцію суті проблеми із завданнями професійної діяльності несення військової служби, переліком засобів і заходів, які припустимі в діяльності військовослужбовця Національної гвардії України. Результатом втілення цієї умови може бути карта зацікавлених сторін і ціннісні цілі комунікацій, сформульовані у регламентах.

Друга умова може передбачати, на наш погляд, розуміння соціальної відповідальності і дотримання майбутнім військовослужбовцем Національної гвардії України норм права на рівні змісту освітніх компонент загального і професійного спрямування. Це розуміння передбачає забезпечення актуального змісту освітніх компонент і партнерства між учасниками у чітко визначені терміни опанування освітньої програми. Особливої уваги у змісті навчання потребує набуття досвіду курсантів знаходити і обґрунтовувати способи розв'язання реальних соціальних і професійно зумовлених проблем, забезпечувати чітке узгодження з цінностями Національної гвардії України, усвідомлювати їхній вплив на прийняті рішення і обрані стратегії виконання оперативних завдань. На цьому етапі важливо, на наш погляд, дати майбутнім військовослужбовцям глибинні знання та досвід вибору і втілення

методології, алгоритмів формування і доведення гіпотез, обґрунтування висновків у межах кожної освітньої компоненти. Наукова спрямованість змісту професійної підготовки містить значний потенціал для особистісного і професійного зростання гвардійців Національної гвардії України у таких аспектах, як: демократизація наукових знань, усвідомленість і недопущення небезпек нерівності і соціальної несправедливості, попередження проявів будь-якої дискримінації, створення умов діалогу між цивільними і військовими структурами задля забезпечення безпеки суспільства. Результатом втілення цієї умови може бути узгоджуваність рейтингів викладачів з результатами їхньої залученості до тематичних комплексних досліджень, соціально значимих грантів, програми підтримки дослідників-початківців і молодих учених.

Третя умова: забезпечення стабільного партнерства і двосторонньої комунікації в усіх навчальних, практичних, самостійних дослідницьких взаємодіях під час професійної підготовки. Логістика навчання у реаліях провадженого воєнного стану має створювати перманент самостійного свідомого комунікування з усіма зацікавленими в якості підготовки майбутніх військовослужбовців. Наукові заходи і події реалізації практичної підготовки мають систематизувати теоретичні блоки. Приклади створення спільних професійних цінностей за апріорного значення добросовістності усіх навчальних взаємодій, безумовно, передбачає відкритий постійний моніторинг якості професійної підготовки. І цей моніторинг включає не лише контроль-аналітичні заходи, а й комплексні перевірки вибраних навчальних стратегій, системне оновлення змісту освітніх компонент, діяльне долучення членів груп забезпечення освітньої програми до формування актуального змісту освітніх компонент, управління ризиками прояву формалізму чи недобросовістності, тематичні аналітичні звіти і відкриті моніторингові скринінги залученості самоврядних органів, науковців тощо. Результатом втілення цієї умови може бути оперативна карта прогалін чи ризиків у змістовому забезпеченні конкретних освітніх програм. Зважаючи на специфіку функціональних обов'язків військовослужбовця Національної гвардії України, видається доцільним розширення груп стейкхолдерів освітніх програм, групування їх на внутрішніх і зовнішніх, як це поширено в практиках інших країн світу. Навчальні взаємодії можуть передбачати елементи, які запропоновані ISO 26000: тематичний тренінг, мета, необхідні ресурси та процес, результати, орієнтовний необхідний час, примітки і ризик [12].

Висновки і пропозиції. Отже, компетентності соціальної відповідальності передбачають високу вмотивованість до військової служби у лавах Національної гвардії України. Це компетентності, які

КОМПЕТЕНТНІСТЬ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ЗМІСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

визначають здатності свідомого вибору, прийняття рішення і критичної оцінки інформації та способів її обробки. Нами актуалізовано три умови: акцент уваги в цілях опанування освітніх програм на розвиток загального і дивергентного мислення усіх учасників реалізації освітніх програм професійної підготовки майбутніх військовослужбовців Національної гвардії України; забезпечення актуального змісту освітніх компонентів і партнерства між учасниками у чітко визначені терміни оволодіння освітньою програмою; забезпечення стабільного партнерства і двосторонньої комунікації в усіх навчальних, практичних, самостійних дослідницьких взаємодіях під час професійної підготовки. Відповідно конкретизовано можливі результати втілення кожної умови. Це невичерпний перелік умов формування компетентностей соціальної відповідальності у змісті професійної підготовки майбутніх військовослужбовців Національної гвардії України. Перспективою окремого розроблення заявленої у назві проблеми вбачаємо розроблення соціально значимих проєктів і навчальних програм для військовослужбовців Національної гвардії України, які є ветеранами, учасниками бойових дій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Борисенко Н., Ворожбіт-Горбатюк В. Високий моральний дух курсантів (слухачів, студентів) військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти – ресурс сили в епоху інформаційних війн. *Війни інформаційної епохи: міждисциплінарний дискурс* : монографія / за ред. В.А. Кротюка. Харків : ФОП Федорко М.Ю., 2021. С. 333–350.
2. Ворожбіт-Горбатюк В. Компетентність педагогічного партнерства як базис якості вищої педагогічної освіти. *Молодь і ринок*. 2021. № 10 (196). С. 63–69. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2021.248528>
3. Ворожбіт-Горбатюк В.В., Золотухіна С.Т., Собченко Т.М. Техніки розвитку критичного мислення у змісті освітньої програми “Освітлогія”. *Підвищення якості національної освіти у контексті викликів сьогодення* : матеріали Регіон. наук.-практ. конф. (26 травня 2022 р., м. Харків). Харків : ФОП Петров В.В., 2022. С. 55–57.
4. Горбатюк А.А. Формування соціально значущих компетентностей майбутніх військовослужбовців Національної гвардії України: виклики і рішення. *Інноваційна педагогіка*. Вип. 65. Том 1. 2023. С. 143–146. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/65.1.29>
5. Капінус О.С. Методологія, теорія і методика формування професійної суб’єктності майбутніх офіцерів Збройних сил України: монографія. Житомир : Вид. О.О. Євенок, 2020. 600 с.
6. Положення про організацію освітнього процесу в Національній академії Національної гвардії України. Харків : Національна академія Національної гвардії України, 2015. URL: <https://nangu.edu.ua/uploads/files/documenty/polozhennya/pologennj%20pro%20organizaciu%20osvitn%D1%8Cogo%20procesu%20v%20nangu.pdf>
7. Про затвердження Положення про психологічне забезпечення в Національній гвардії України. Наказ МВС

України № 1285 від 08.12.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0080-17#Text>

8. Про Національну гвардію України : Закон України. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2014, № 17, ст. 594, поточна редакція від 16.12.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#Text>

9. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки : Розпорядження КМУ від 23 лютого 2022 р. № 286-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80>

10. Севрук І., Соколовська Ю., Чупрінова Н. Формування соціальної відповідальності у майбутніх офіцерів Національної гвардії України. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*. 2021. Вип. 38. С. 113–120. DOI: <https://doi.org/10.30970/PPS.2021.38.14>

11. Соціальна відповідальність у закладах вищої освіти України: результати соціологічного опитування : Аналітична доповідь / О. Оржель, О. Петроє, Н. Шофолова, О. Литовченко ; за наук. ред. О. Петроє. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. 70 с. DOI: <https://doi.org/10.31874/978-617-7644-63-6-2023>

12. ISO 26000: guidance on social responsibility. URL: <https://iso26000.info/iso26000>

REFERENCES

1. Borysenko, N. & Vorozhbit-Horbatiuk, V. (2021). Vysokyi moralnyi dukh kursantiv (slukhachiv, studentiv) viiskovykh navchalnykh pidrozdiliv zakladiv vyshchoi osvity – resurs sylu v epokhu informatsiinykh viin [The high morale of cadets (students) of military educational units of higher education institutions is a resource of strength in the era of information wars]. *Wars of the information age: an interdisciplinary discourse: a monograph*. (Ed.) V.A. Krotiuk. Kharkiv, pp. 333–350. [in Ukrainian].
2. Vorozhbit-Horbatiuk, V. (2021). Kompetentnist pedahohichnoho partnerstva yak bazys yakosti vyshchoi pedahohichnoi osvity [Competence of pedagogical partnership as a basis for the quality of higher pedagogical education]. *Youth & market*. No. 10 (196). pp. 63–69. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2021.248528> [in Ukrainian].
3. Vorozhbit-Horbatiuk, V.V., Zolotukhina, S.T. & Sobchenko, T.M. (2022). Tekhniky rozvytku krytychnoho myslennia u zmisti osvitnoi prohramy “Osvitlohiiia” [Techniques for developing critical thinking in the content of the educational program “Educational Sciences”]. *Pidvyshchennia yakosti natsionalnoi osvity u konteksti vykykiv sohodennia : materialy rehion. nauk.-prakt. konf. (26 travnia 2022 r., m. Kharkiv) – Improving the quality of national education in the context of today's challenges: Proceedings of Region. Science and Practice Conf. (May 26, 2022, Kharkiv)*. Kharkiv, pp. 55–57. [in Ukrainian].
4. Horbatiuk, A.A. (2023). Formuvannia sotsialno znachushchykh kompetentnosti maibutnykh viiskovosluzhbovtiv Natsionalnoi hvardii Ukrainy: vyklyky i risnennia [Formation of socially significant competencies of future servicemen of the National Guard of Ukraine: challenges and solutions]. *Innovative Pedagogy*. Issue 65. Vol. 1. pp. 143–146. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/65.1.29> [in Ukrainian].
5. Kapinus, O.S. (2020). Metodolohiia, teoriia i metodyka formuvannia profesiinoi subiektnosti maibutnykh ofitseriv Zbroinykh syl Ukrainy [Methodology, theory and methods of

ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ СІМЕЙНИХ ЦІННОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

forming the professional subjectivity of future officers of the Armed Forces of Ukraine]. Zhytomyr, 600 p. [in Ukrainian].

6. Polozhennia pro orhanizatsiiu osvithnoho protsesu v Natsionalnii akademii Natsionalnoi hvardii Ukrainy (2015). [Regulations on the organization of the educational process at the National Academy of the National Guard of Ukraine]. Kharkiv, 2015. Available at: <https://nangu.edu.ua/uploads/files/documenty/polozhennya/pologennj%20pro%20organizaciu%20osvitn%D1%8Cogo%20procesu%20v%20nangu.pdf> [in Ukrainian].

7. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro psykholohichne zabezpechennia v Natsionalnii hvardii Ukrainy [On approval of the Regulation on psychological support in the National Guard of Ukraine]. Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine No. 1285 dated December 8, 2016. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0080-17#Text> [in Ukrainian].

8. Pro Natsionalnu hvardiiu Ukrainy. Zakon Ukrainy [On the National Guard of Ukraine]. Bulletin of the Verkhovna Rada (VVR), 2014, No. 17, Article 594, current version dated 12.16.2023. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#Text> [in Ukrainian].

9. Pro skhvalennia Stratehii rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini na 2022–2032 roky [On approval of the Strategy for the Development of Higher Education in Ukraine for 2022–2032]. Order of the CMU of February 23, 2022 No. 286. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80> [in Ukrainian].

10. Sevruk, I., Sokolovska, Yu. & Chuprinova, N. (2021). Formuvannia sotsialnoi vidpovidalnosti u maibutnikh ofitseriv Natsionalnoi hvardii Ukrainy [Formation of social responsibility in future officers of the National Guard of Ukraine]. *Visnyk of the Lviv University Philosophical Political studies*. Vol. 38. pp. 113–120. DOI: <https://doi.org/10.30970/PPS.2021.38.14> [in Ukrainian].

11. Sotsialna vidpovidalnist u zakladakh vyshchoi osvity Ukrainy: rezultaty sotsiolohichnoho opytuvannia (2023). [Social responsibility in higher education institutions of Ukraine: results of a sociological survey]. Analytical report. O. Orzhel, O. Petroie, N. Shofolova, O. Lytovchenko; (Ed.). O. Petroie. Kyiv, 70 p. [in Ukrainian].

12. ISO 26000: guidance on social responsibility. Available at: <https://iso26000.info/iso26000> [in English].

Стаття надійшла до редакції 21.10.2024

УДК 37.091.33: 378.014: 316.33

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.316424>

Роман Вайнола, аспірант

кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки

Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ СІМЕЙНИХ ЦІННОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті розглянуто окремі аспекти впровадження та використання інтерактивних методів навчання у вищій школі, основною метою яких є практичне використання теоретичних знань. У результаті аналізу наукових джерел виявлено загальні тенденції застосування інтерактивних методів, визначено найбільш ефективні з них. Виконано теоретичний аналіз робіт вітчизняних фахівців, який доводить, що нині продовжується вивчення використання інтерактивних методів для формування сімейних цінностей у здобувачів вищої освіти. У результаті здійсненого дослідження було встановлено, що інтерактивні технології навчання сприяють активізації пізнавальної діяльності, допомагають розвивати навички міжособистісного спілкування, сприяють формуванню особистісних, морально-етичних і сімейних цінностей.

Ключові слова: інтерактивні методи; моральне виховання; ціннісні орієнтири; соціальна відповідальність; освітні підходи.

Табл. 2. Літ. 13.

Roman Vainola, Postgraduate Student of the

Primary Education and Innovative Pedagogy Department,

Mykhaylo Drahomanov Ukrainian State University

THE EFFICIENCY OF INTERACTIVE TECHNOLOGIES IN THE DEVELOPMENT OF FAMILY VALUES OF HIGHER EDUCATION ACQUIRES

The article examines certain aspects of the implementation and use of interactive teaching methods in higher education, the main purpose of which is the integration of theoretical knowledge into practical use. As a result of the analysis of scientific sources, general trends in the use of interactive methods were revealed and the most effective of them were determined. The main purpose of interactive methods was studied, some of them and the possibilities of their use in the educational process were considered. The peculiarities of using the scaffolding method, the main stages of its implementation in the educational process are considered. Interactive methods are aimed at activating the work of education seekers, their active inclusion in the educational process, these technologies contribute to increasing motivation to study, contribute to moral and ethical education, the formation of value orientations and social responsibility. Active social changes, socio-political features of the development